

Ogrevanje v krajevni skupnosti Koseze

Toplota je luksus

Podjetje za organizacijo in graditev investicijskih objektov STANDARD INVEST je pri snovanju novih stanovanjskih sosesk v Kosezah in Draveljski gmajni (ter po usklajeni »energetski karti«, ki je določala, da se soseske z večjo gostoto zazidave priključijo na toplarško ogrevanje, one z manjšo gostoto zazidave pa na plinsko ogrevanje.) odločilo, da se projektira v teh soseskah plinsko ogrevanje. Pristopilo je k izgradnji lokalne plinarne v Kosezah, ki je proizvajala iz propan butana plinsko zračni mešani plin. Investicijski program za to plinaro je napovedoval, da bodo cene ogrevanja s plinom enake, zaradi možnega varčevanja in kontrole porabe plina prek plinskih števecov, pa celo nižje od onih, ki jih plačujejo potrošniki, priključeni na toplarško ogrevanje. Vendar se te napovedi investitorja plinarne Ljubljana niso uresničile. Stanovalci v Kosezah niso zadovoljni, ker plačujejo dvakrat višjo ceno za ogrevanje stanovanjskih prostorov kot stanovalci, priključeni na toplarno. Situacija postaja kritična in jo mora družba reševati. Stanovalci, ki se grejejo s plinom in ne preko toplarne, so socialno ogroženi. Skupnost bi morala problem reševati s solidarnostjo.

V Kosezah ob prevzemu blokov tako imenovane male vasi leta 1974 niso prevzele kotlovnice. Vse do danes, po skoraj 8 letih obratovanja, te še niso bile prevzete. Vendar ravno kotlovnice, ki so kurjene s plinom, kot kažejo reklamacije s strani hišnih svetov in uporabnikov v Kosezah, kažejo številne pomanjkljivosti, prav tako pa tudi ogrevne inštalacije in slaba izvedba gradbenih del. Kot vse kaže, ogrevanje, projektirano s kotlovnice, ki so kurjene s plinom, ni najbolj srečno izbrano, še manj pa srečno izvedeno. Kotlovnice so bile prvotno projektirane na mešani plin s spodnjo kalorično vrednostjo 13.000 kcal/Nm³. Na ta plin so kotlovnice tudi obratovale do lanskega leta, ko je bil izvršen prehod na zemeljski plin, s spodnjo kalorično vrednost 8.200 kcal/Nm³. Številne težave, ki so se že prej pojavljale, so se začele sedaj kopiciti. Postavlja se vprašanje, ali so projektant IBT oz. izvajalec Ingrad, Zidar in drugi predvideli vse potrebno za prehod na kurjenje s zemeljskim plinom. Kotlovnice v mali vasi Koseze še danes upravlja Ingrad oz. Zidar. V kotlovnice so vgrajeni kotli firme Rohleder in Hidroterm. Njihova življenjska doba bo kmalu pri kraju, saj znaša le 10 let. Nekateri od teh kotlov so že odpovedali ali pa odpovedujejo. Vendar še do danes, po 8 letih obratovanja, ni rešeno vprašanje servisa kotlarn, vprašanje rezervnih delov, prevzema kotlarn in številnih drugih vprašanj njihovega upravljanja. Previsoke izgube (toplotne) objektov in termoregulacija so glavna pomanjkljivost pri navedenih ogrevnih sistemih.

Zaradi slabega ogrevanja objektov, priključenih na plin v KS Koseze, beležimo v zimskem času kot reden pojav večje izbruhe prehladov otrok in odraslih. Vse to povzroča izpade v proizvodnji na delovnih mestih pa tudi obremenitev fonda socialnega zavarovanja oz. trošenja zdravstvenega dinarja. Prizadeti hišni sveti v Kosezah so si v tem času prizadevali, da bi reševali nakopičene probleme, ki jih je prineslo nezadovoljivo ogrevanje s plinom. Večkrat so se sestajali z Ingradom, Zidarjem, Plinaro in drugimi izvajalci pa tudi ostalimi, ki bi lahko k reševanju nastalih problemov pripomogli oz. bi bili dolžni. Problemi so trajni:

— nepravilno in pomanjkljivo ogrevanje prostorov kot posledica napačnega nereguliranega delovanja kotlovnice in razdelilnega ogrevnega sistema.

— Slaba gradbena izvedba, s slabo izolacijo stanovanjskih prostorov in večje izgube, kot so bile predvidene.

— Visoki stroški za stanovalce s pretežno nizkimi osebnimi dohodki, previsoka cena ogrevanja na bazi plina, kot jo zaračunava Plinaro v Ljubljani.

Kljub temu, da objekte ogrevajo samo 16 ur in manj dnevno (toplarna ogreva svoje stanovalce neprekinjeno 24 ur), je povprečna cena ogrevanja po m² ogrevanih prostorov po nekaterih računih hišnih svetov oz. potrošnikov za ca. 41 % dražja kot pri KEL samo cena plina, sicer pa tudi 2-krat dražja, če so všteti tudi ostali stroški, ki pri ogrevanju nastopajo. Stanovalcem, priključenim na plin, ni razumljivo, da KEL v Šiški kuri svoje vročevodne kotle z istim zemeljskim plinom in pri tem ogreva svoje stanovalce neprekinjeno 24. ur, medtem ko stanovalci, ki se ogrevajo s tem plinom neposredno, ob več kot 8 urnem varčevanju plačujejo dvakrat višjo ceno za ogrevanje. Plinaro pravi, da ima takšen dogovor glede tarif s KEL. Od hišnih svetov zahteva, da podpišejo sporazume, ki bodo pogodbeno zaključili ta krivični odnos do stanovalcev, priključenih na plin...

Hišni sveti v Kosezah pa so izpostavljeni stalnemu pritisku oškodovanih stanovalcev na zborih stanovalcev. Pa tudi drugod dežujejo pritožbe na krajevno skupnost in skupščino občine Ljubljana-Šiška. Stanovalci se upirajo krivičnemu plačevanju nezadostnega in predragega ogrevanja s plinom. Nekateri radiatorji, za katere prihajajo visoki računi, sploh ne grejejo ali pa grejejo pomanjkljivo, tako da je temperatura prostorov ponekod daleč pod 18° C, celo do 14° C v pritličnih stanovanjih. V zadnje priključenih blokih posamezne vertikalne priključenih radiatorjev sploh ne grejejo. Kotlovnice v blokih pozimi pri temperaturi — 18° C v dovodu namesto 90° C, dosežejo največ 70° C.

Hišni sveti so se pod takšnimi okoliščinami začeli zavezovati, na zahtevo stanovalcev, za usklajitev cen ogrevanja po m² ogrevane površine s KEL. Na številnih sestankih s Plinaro, žal kljub obljubam niso dosegli nikakršnega napredka, zato se je tudi KS Koseze s polnim razumevanjem vključila v reševanje perečih problemov ogrevanja stanovanjskih prostorov svojih krajanov. Nezadovoljstvo je začelo naraščati še zlasti zato, ker ni bilo moč doseči na številnih pregovorih s Plinaro nikakršnega napredka. Enako po tudi ne z Ingradom, Zidarjem in drugimi izvajalci, pa čeprav so pri tem sodelovali Staninvest in vojno stanovanjski fond. Razumevanja tudi ni bilo od skupščine mesta Ljubljana.

Zaradi slabega političnega ozračja, ki je nastalo kot posledica opisanih neurejenih razmer, je na predlog stanovalcev in krajanov KS Koseze organizirala sestanek junija letos na skupščini občine Ljubljana-Šiška. Nanj je povabila vse pristojne in odgovorne predstavnike, vendar glavnega arbitra v tem sporu s Plinaro iz mestnega komiteja za energetiko tov. Gogale ni bilo na sestanek. Sestanek ponovno ni uspel. Zaradi tega je KS Koseze pripravila politično varnostno poročilo o stanju v KS Koseze, kjer navaja, da lahko nastopijo politične posledice zaradi opisanega stanja. To poročilo je bilo poslano SZDL in Komiteju ZK SO Ljubljana-Šiška. Hišni sveti Kosez v imenu stanovalcev in prizadetih krajanov žele v svoji akciji doseči naslednje:

- uskladitev cene ogrevanja s plinom s ceno ogrevanja prek KEL,
- odpravo pomanjkljivosti v sistemu ogrevanja,
- ureditev servisne službe za plinske kotlarnice,
- dobava rezervnih delov za plinske kotle.

Po Zakonu o stanovanjskih razmerjih morajo hišni sveti do januarja 1982 prevzeti objekte v samostojno upravljanje in vodenje. Ob opisanem stanju je prevzem kotlovnice oz. ogrevnih sistemov neizvedljiv. Samoupravna stanovanjska skupnost in vojno stanovanjski fond nočejo prevzeti objektov, vrše pa pritisk, da jih prevzamejo hišni sveti. Nujno je, da se opisani problemi neurejenosti na področju ogrevanja s plinom v objektih KS Koseze

nemudoma rešijo. Hišni sveti ob sedanjem nezadovoljivem stanju ne morejo nositi odgovornosti oz. zbirati in plačevati visokih prispevkov za ogrevanje. Cena plina stalno narašča. Slaba politična klima v KS Koseze pa je posledica neurejenih razmer na opisanem področju ogrevanja s plinom.

Predstavniki HS male vasi
Ul. bratov Učakar 4—58

POST

Na naslednjih štirih straneh objavljamo kot posebno prilogo celotno poročilo odbora za izgradnjo Poti spominov in tovarštva pri MK SZDL Ljubljana za obdobje maj 1978 — junij 1981

Pogled na že zgrajeni odsek — oazo miru okrog industrializirane Ljubljane

Čedalje večji del pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« teče po že zgrajenih odsekih PST